

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny

[COM(2019) 652 final]

(2020/C 120/02)

Spravodajca: **Petr ZAHRADNÍK**

Konzultácia	Európska komisia 6. 2. 2020
Právny základ	článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť
Prijaté v sekcii	4. 2. 2020
Prijaté v pléne	19. 2. 2020
Plenárne zasadnutie č.	550
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	129/10/17

1. Závery a odporúčania

1.1. EHSV pozorne sleduje spomaľovanie výkonnosti ekonomiky eurozóny a postupné zastavenie znižovania miery nezamestnanosti, ktoré i naďalej sprevádza vyšší výskyt rizikových faktorov ovplyvňujúcich hospodársky výkon.

1.2. Napriek tomu sa podľa EHSV za rozhodujúci prvok budúceho hospodárskeho modelu EÚ a eurozóny považuje obsah európskeho ekologického dohovoru. Mohol by to byť začiatok zásadných zmien a obratu. Veľmi bude záležať na tom, ako sa s touto zmenou vyrovnáme. Úspech dohovoru môže Európu hospodársky i sociálne posunúť na kvalitatívne vyššiu úroveň a naopak jeho prípadný neúspech môže znamenať osudové riziko pre integritu celej EÚ.

1.3. Dôležitým parametrom hospodárskeho vývoja, tak z tradičného hľadiska, ako aj z hľadiska nových prvkov obsiahnutých v európskom ekologickom dohovore, je pretrvávajúca územná odlišnosť a rozdiely v rámci EÚ, ktoré existujú i napriek relatívne úspešnej konvergencii v ostatných rokoch.

1.4. Vzhľadom na potrebu prispieť a urýchliť proces konvergence súhlasí EHSV s názorom, že európsky ekologický dohovor môže predstavovať platformu na presadenie spoločnej európskej pridanej hodnoty.

1.5. EHSV konštatuje, že napriek pretrvávajúcim rizikovým javom, najmä v niektorých členských štátoch, sa stav, stabilita a fungovanie finančného sektora v eurozóne zlepšili.

1.6. EHSV je presvedčený, že štrukturálne reformy a investície spojené s uplatňovaním európskeho ekologického dohovoru môžu pomôcť výrazne zvýšiť hospodársku prosperitu eurozóny vrátane tých členských štátov, ktorých potenciál rastu je teraz podpriemerný. Môže to podporiť proces konvergence v rámci eurozóny i celej EÚ.

1.7. EHSV naliehavo upozorňuje, že na splnenie cieľov európskeho ekologického dohovoru bude potrebný veľký objem finančných zdrojov, ktoré momentálne nie sú v plnom rozsahu zaistené. Za znepokojujúci považuje najmä nedostatočný objem finančných prostriedkov navrhnutých pre Fond na spravodlivú transformáciu a Mechanizmus spravodlivej transformácie. EHSV ďalej dodáva, že preto bude rozhodujúce zapojiť do tohto úsilia ďalšie vnútroštátne verejné a súkromné zdroje a vytvoriť vhodné podmienky na ich pridelovanie pri plnení cieľov dohovoru.

1.8. EHSV zdôrazňuje, že v nadchádzajúcom období je naďalej potrebná obozretná ofenzívna fiškálna politika, najmä vzhľadom na očakávané spomalenie hospodárskeho rastu, pričom treba zaistiť vyváženosť mixu hospodárskej politiky a pilierov, na ktorých spočíva HMÚ. K dosiahnutiu týchto cieľov by prispelo uplatňovanie tzv. zlatého pravidla v oblasti verejných investícií.

1.9. EHSV odporúča venovať väčšiu pozornosť prispôsobeniu daňového systému budúcim potrebám, tak z hľadiska podnecovania ekologickejšieho správania spotrebiteľov a výrobcov, ako aj pokiaľ ide o zabezpečenie spravodlivých podmienok zdaňovania, aby sa neprehlbovali rozdiely vo výške príjmov a miere bohatstva a aby sa zabránilo daňovým podvodom, daňovým únikom a vyhýbaniu sa zákonným povinnostiam.

1.10. EHSV upozorňuje, že je potrebné nájsť súlad medzi vývojom finančných inovácií a stanovením pravidiel pre dohľad nad finančnými trhmi a ich reguláciu v podmienkach dynamického rozvoja nových typov finančných platforiem. Výbor zdôrazňuje, že je veľmi dôležité zabezpečiť stabilitu finančného trhu. Zároveň opakovane poukazuje na oneskorenie pri zavádzaní zostávajúcich nosných prvkov, ktoré sú na dobudovanie finančnej únie nevyhnutné.

2. Kontext

2.1. Výkonnosť hospodárstva eurozóny sa spomaľuje, nezamestnanosť už prestáva klesať a inflácia i napriek miernemu nárastu zostáva nízka a pod úrovňou inflačného cieľa.

2.2. Výhľad na rok 2020 je spojený s vyšším výskytom rizikových faktorov a s neistotou, ktorá z nich vyplýva. Tieto riziká môžu mať za následok dlhšie obdobie slabého rastu a nízkej inflácie a rastu miezd, ako aj prehlbujúce sa rozdiely v príjmoch v nadchádzajúcich rokoch, pokiaľ nedôjde k výraznému oživeniu investičnej aktivity, najmä v odvetviach s vysokou produktivitou, v ktorých môžu eurozóna a EÚ konkurovať svetu.

2.3. Napriek dobrým podmienkam na trhu práce došlo v rokoch 2018 a 2019 len k pomalému miernemu zvýšeniu reálnych miezd pod úrovňou 1 %. Tento nárast je však stále veľmi nerovnomerný a rozdelenie bohatstva nie je vyvážené. Naopak, v mnohých prípadoch sa mzdové rozdiely prehĺbili a v niektorých krajinách zostáva reálna mzda nižšia než pred desiatimi rokmi. Prispieva to k rozširovaniu fenoménu chudobných pracujúcich, to znamená ľudí, ktorí si a napriek tomu, že sú zamestnaní, ťažko dostávajú nad hranicu chudoby alebo čelia riziku sociálneho vylúčenia. Rast reálnych miezd a znižovanie chudoby sú dôležité pre zvyšovanie životnej úrovne a súkromnej spotreby, čo má pozitívny vplyv na výrobu a hospodársky rast.

2.4. Vysoký prebytok bežného účtu klesol a rozdiel medzi členskými štátmi s deficitom a členskými štátmi s prebytkom sa mierne znížil, najmä v dôsledku slabnúceho vonkajšieho dopytu. Niektoré členské štáty majú však naďalej nadmerné prebytky. Opatrenia v oblasti investícií a miezd, ktorými by sa zabezpečilo ich zníženie, by pomohli zvrátiť trend slabého rastu v eurozóne.

2.5. Zásadným novým prvkom je európsky ekologický dohovor považovaný za dlhodobú príležitosť, ktorá môže mať už v krátkodobom horizonte dosah na udržateľný hospodársky rast. Bude si to vyžadovať obrovské finančné náklady v krátkodobom aj strednodobom horizonte. Obrovský význam budú mať teda novonavrhnuté nástroje – investičný plán pre udržateľnú Európu a Fond na spravodlivú transformáciu.

2.6. Problémom hospodárskeho rozvoja eurozóny zostáva i naďalej jeho nerovnomernosť, spôsobená jednak hĺbkou následkov minulej hospodárskej krízy, jednak odlišnosťou štrukturálnych problémov v ekonomike jednotlivých členských štátov, ktoré im bránia v plnej miere naplniť svoj hospodársky potenciál. Táto nerovnomernosť sa prejavuje aj závažnými sociálnymi dôsledkami, najmä pretrvávajúcou chudobou a sociálnym vylúčením. Hoci v súčasnosti patrí do tejto kategórie asi o 5 miliónov osôb menej ako v roku 2012, EHSV sa oprávnené pýta, či pri očakávanom hospodárskom spomalení nehrozí, že opäť dôjde k takejto situácii, a či sú členské štáty a EÚ teraz lepšie pripravené čeliť tejto hrozbe.

2.7. Stav, stabilita a fungovanie finančného sektora v eurozóne sa od krízy výrazne zlepšili, stále sa tu však vyskytujú rizikové a nie celkom zdravé javy, najmä v prípade niektorých vnútroštátnych finančných systémov.

3. Všeobecné pripomienky

3.1. EHSV konštatuje, že eurozóna sa ešte stále nachádza vo fáze hospodárskeho rastu, ktorý však už slabne. V tejto súvislosti je dôležité uvedomiť si, že HMÚ je založená na menovom a finančnom pilieri, hospodárskom pilieri, sociálnom pilieri a politickom pilieri. EHSV v súlade so svojimi predchádzajúcimi stanoviskami⁽¹⁾ odporúča zabezpečiť medzi týmito piliermi vyváženosť a rovnováhu. Zanedbanie a porušenie rovnováhy by mohlo spôsobiť vznik nebezpečných rozdielov.

3.2. EHSV zastáva názor, že európsky ekologický dohovor možno aj tak považovať za základné kritérium realizácie potrebných štrukturálnych reforiem a súvisiacich investícií. Symbióza európskeho ekologického dohovoru a štrukturálnych reforiem, a to so zreteľom na ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja a zásady Európskeho piliera sociálnych práv, môže výrazne zlepšiť podmienky pre dlhodobý udržateľný hospodársky rast a odstránenie negatívnych sociálnych a environmentálnych externalít a niektorých ďalších prejavov zlyhania trhu.

3.3. EHSV sa domnieva, že tieto reformy sú obzvlášť dôležité pre tie členské štáty, ktorých potenciál rastu je hlboko pod priemerom eurozóny. Tento nedostatok budú môcť v nadchádzajúcom desaťročí odstrániť pomocou rozsiahlych cieľových investícií do výrobných odvetví.

3.4. EHSV dôrazne upozorňuje, že je dobré mať na pamäti varovanie, že bez primeraných dostatočne rozsiahlych a zároveň udržateľných investícií hrozí eurozóne dlhšie obdobie nízkeho potenciálneho rastu a produktivity, nízkych miezd, rastúcich nerovností a nepredvídateľnej inflácie.

3.5. EHSV podotýka, že eurozóna bude musieť v nadchádzajúcom období preukázať väčšiu mieru zodpovednosti a citlivosti voči vplyvu hospodárstva na zmenu klímy. Jej rozsah a intenzita patria v súčasnosti medzi najvýznamnejšie globálne systémové riziká, ktoré sú navyše všeobecne známe a uznané.

3.6. EHSV zastáva názor, že rok 2020 bude veľmi pravdepodobne prelomovým rokom, keď dôjde k zmene hospodárskeho modelu – začlenia sa doň environmentálne kritériá, ktoré sa stanú súčasťou trhového rozhodovania. Bude to mať ďalekosiahle dôsledky výrazne presahujúce horizont roku 2020. Tento obrat sa považuje za nevyhnutný nielen z hľadiska fungovania hospodárskeho systému, ale aj z hľadiska požiadaviek na vykonávanie hospodárskej politiky. EHSV varuje, že ak by správa a riadenie tejto prelomovej fázy zlyhali, mohlo by to mať ničivý dosah na celý projekt EÚ. Preto je veľmi dôležité dosiahnuť v tejto súvislosti spoločnú dohodu, ktorá sa týka viacerých úrovní. Ide napríklad o dohodu medzi Európskou komisiou a členskými štátmi, medzi samotnými členskými štátmi, pričom treba rešpektovať výrazné územné rozdiely, medzi záujmami jednotlivých zložiek občianskej spoločnosti atď.

3.7. EHSV sa preto domnieva, že európsky ekologický dohovor a hlavné nástroje jeho uplatňovania, najmä investičný plán pre udržateľnú Európu a Fond na spravodlivú transformáciu, ponúkajú príležitosť, ako reagovať na súčasné výzvy a potreby. Ich zavádzanie do praxe bude veľkým testom súdržnosti záujmov členov eurozóny, ako i celej EÚ. V tejto súvislosti musia členské štáty nielen brániť svoje vlastné potreby, ale aj rešpektovať potreby ostatných členov a usilovať sa o spoločný postoj, ktorý bude výhodný pre všetkých. Pritom treba zohľadniť aj vplyv na jednotlivé zložky spoločnosti a zabezpečiť spravodlivé rozdelenie nákladov a prínosu politiky v oblasti klímy medzi členské štáty a v rámci nich.

3.8. EHSV upozorňuje, že pre obrovskú výzvu vyplývajúcu z európskeho ekologického dohovoru budú spoločné prostriedky, ktoré sú k dispozícii v rozpočte EÚ, nepochybne úplne nedostatočné. Preto je nevyhnutné uvažovať o novom rámci financovania spoločných strategických potrieb EÚ, prostredníctvom ktorého sa budú v rámci tohto úsilia účinne využívať aj vnútroštátne verejné a súkromné finančné prostriedky. EHSV dodáva, že možnosti na ich alokáciu existujú nielen v čisto „ekologických oblastiach“, ale aj v oblastiach, ktoré môžu významne prispieť k plneniu cieľov európskeho ekologického dohovoru, ako je digitálna transformácia, rozvoj sieťových odvetví alebo inteligentná a udržateľná dopravná infraštruktúra.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 47, 11.2.2020, s.106; Ú. v. EÚ C 353, 18.10.2019, s. 32.

3.9. EHSV považuje za nevyhnutné, aby investičné stratégie eurozóny a EÚ na nové desaťročie boli prísne koordinované a aby rešpektovali záujmy všetkých príslušných aktérov. Na tento účel môžu od roku 2021 dobre poslúžiť dva nové nástroje – rozpočtový nástroj pre konvergenciu a konkurencieschopnosť a Program InvestEU⁽²⁾, v účinnom spojení s tradičnými spôsobmi vynakladania prostriedkov z rozpočtu EÚ, napríklad s politikou súdržnosti.

3.10. Hospodárska kríza z roku 2008 paralyzovala proces hospodárskej konvergencie medzi štátmi eurozóny. V rámci hospodárskeho oživenia nebol obnovený všade rovnako: podarilo sa ho obnoviť v strednej a východnej Európe, nie však v jej južnej časti. Súčasne najúspešnejšie krajiny strednej, východnej a juhovýchodnej Európy už predstihli alebo rýchlo dohánajú niektoré tradičné ekonomiky EÚ a tento trend bude pravdepodobne pokračovať aj v nadchádzajúcom desaťročí. Konvergencia sa však musí ešte viac zvýšiť, keďže medzi členskými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely. EHSV v tomto kontexte podporuje udržateľný a inkluzívny rast EÚ ako celku, pričom treba znížiť sociálnu a hospodársku nerovnováhu v rámci členských štátov aj medzi nimi.

3.11. EHSV kladie veľký dôraz na vyváženost jednotlivých zložiek hospodárskej politiky. Predovšetkým je nevyhnutné využívať aj nástroje fiškálnej politiky, ako to v posledných rokoch požaduje Európska centrálna banka (ECB). ECB bude zrejme i naďalej uplatňovať akomodačnú menovú politiku zameranú na rast, ktorej cieľom je nielen priblížiť infláciu inflačnému cieľu, ale aj zachovať priaznivé podmienky pre rast a zároveň zaistiť finančnú stabilitu. EHSV tiež odporúča, aby sa posilnila úloha ECB ako veriteľa poslednej inštalácie.

3.12. Zlepšenie fiškálnej disciplíny v uplynulom období umožňuje viesť v najbližšom čase obozretnú ofenzívnu fiškálnu politiku so zreteľom na účinky skutočného spomalenia hospodárskeho rastu v nadchádzajúcich rokoch. V súčasnosti najviac potrebujeme nielen investície, ale aj ďalšie výrazné posilnenie uplatňovania štrukturálnej politiky s cieľom zvýšiť hospodársky potenciál a odstrániť pretrvávajúce rozdiely a prejavy zlyhania trhu a zároveň zabezpečiť spravodlivé pracovné podmienky a sociálnu ochranu. Znamená to napríklad podporu fungovania účinných inštitúcií, nezávislého a efektívneho súdnictva, kvalitnej verejnej správy, spoľahlivých rámcov na boj proti korupcii, účinných daňových systémov, kvalitných systémov vzdelávania, nástrojov na podporu podnikania, ktoré spĺňajú požiadavky trhu, vysokých noriem na zabezpečenie podpory v nezamestnanosti alebo posilnenia štruktúr sociálneho dialógu vrátane kolektívneho vyjednávania.

3.13. EHSV je presvedčený o tom, že by sa malo podrobnejšie považovať o relevantnosti a udržateľnosti existujúcich parametrov daňového systému. Eurozóna sa vyznačuje relatívne vysokým daňovým zaťažením, ktoré je navyše väčšmi orientované na zdanenie práce, pričom ekologicky zamerané dane a dane z majetku majú len veľmi malý podiel na celkových daňových príjmoch. EHSV preto konštatuje, že je potrebné zaviesť také formy zdaňovania, ktoré zmiernujú daňové zaťaženie práce a zvyšujú ho napríklad v prípade finančných špekulácií. Odporúča sa zaviesť spravodlivé daňové podmienky najmä vzhľadom na nové formy digitálneho hospodárstva, pri ktorých sa kapitál sústreďuje skôr na získavanie hodnoty než na výrobu tovaru a poskytovanie služieb. V budúcnosti by ekologicky zamerané dane mohli byť dôležitým nástrojom na podnecovanie ekologickejšieho správania spotrebiteľov a výrobcov bez toho, aby to výrazne ovplyvnilo podmienky hospodárskeho rastu. EHSV zároveň upozorňuje, že v dôsledku akýchkoľvek zmien v daňových systémoch sa nesmie zhoršiť už aj tak veľmi nerovnomerné rozdelenie príjmov a bohatstva. EHSV žiada, aby sa ďalej vyvíjalo a zintenzívnilo úsilie na boj proti daňovým podvodom, únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam (agresívne daňové plánovanie), čím sa zefektívni daňový systém. EHSV súhlasí s Európskou komisiou, že je potrebná užšia koordinácia a spolupráca medzi členskými štátmi pri určovaní parametrov daňovej politiky v záujme vytvorenia spravodlivých podmienok na jednotnom trhu. EHSV takisto podporuje Európsku komisiu v úsilí a úvahách zameraných na dosiahnutie dohody o spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb (CCCTB) a o prehľade rozdelenia ziskov medzi členskými štátmi. Ako sa uvádza v predchádzajúcom stanovisku⁽³⁾ a opakuje v publikácii EHSV *Taxation – The views of organised civil society* (Zdaňovanie – názory organizovanej občianskej spoločnosti), EHSV zastáva názor, že daňová politika vo všeobecnosti a najmä boj proti daňovým podvodom musia pre budúcu Európsku komisiu zostať prioritou. EHSV preto schvaľuje diskusiu o postupnom prechode na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou a o riadnom legislatívnom postupe v daňových otázkach, pričom uznáva, že všetky členské štáty musia mať stále dostatočné možnosti zapojiť sa do rozhodovacieho procesu.

⁽²⁾ Na tieto otázky sa nedávno zamerali stanoviská EHSV Ú. v. EÚ C 47, 11.2.2020, s. 106; Ú. v. EÚ C 62, 15.2.2019, s. 131; Ú. v. EÚ C 282, 20.8.2019, s. 20.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 353, 18.10. 2019, s. 90.

3.14. EHSV opätovne konštatuje, že i naďalej je prioritou nevyhnutnosť zveľaďovať jednotný trh a zlepšovať jeho fungovanie a tiež vytvoriť a zabezpečiť podmienky pre spravodlivú hospodársku súťaž a kvalitné podnikateľské prostredie. Tento problém by sa mohol riešiť prostredníctvom činností a opatrení v rámci európskeho semestra.

3.15. EHSV si uvedomuje, že obrovské štrukturálne výzvy európskeho hospodárstva majú sociálne dôsledky a vplyvy, ktorým sa nedá zabrániť. Nevyhnutným predpokladom úspešného zvládnutia týchto výziev je zabezpečenie a vytvorenie podmienok pre rozvoj nových profesijných zručností a systémov na prechod medzi povolaniami, ako aj zaistenie účinnej sociálnej ochrany primeranej potrebám. EHSV považuje Európsky pilier sociálnych práv za vhodnú platformu na tento účel a súhlasí s tým, aby sa jeho obsah premietol do právnych noriem EÚ.

3.16. EHSV upozorňuje, že rýchlosť, akou sa zavádzajú inovácie vo finančnom sektore, nezodpovedá schopnosti regulačných systémov prispôbiť sa im prostredníctvom pravidiel a ochrany. Zdá sa, že tradičný úverový sektor je dobre zaistený čoraz prísnejšími pravidlami, ktoré si však vyžadujú vysoké náklady na dosiahnutie súladu, pričom podnikateľské prostredie by často potrebovalo flexibilnejšie a dostupnejšie nástroje. V tomto zmysle predstavuje banková únia a eurozóna významný ekosystém, očakáva sa však, že jeho regulačné systémy a pravidlá dokážu lepšie stimulovať investície v rámci celého jednotného trhu a odstrániť prekážky, aby finančné trhy a ich reálne aktivity neboli stále vo veľkej miere obmedzované štátnymi hranicami.

3.17. EHSV upozorňuje, že proces budovania finančnej únie (bankovej únie funkčne spojenej s úniou kapitálových trhov), ako aj hospodárskej a menovej únie, nie je ani na konci druhej dekády 21. storočia dokončený. EHSV oceňuje pokrok dosiahnutý najmä v oblasti hospodárskej únie, kde sa nepochybne osvedčil nástroj európskeho semestra a jeho neustále zlepšovanie. Zároveň so znepokojením konštatuje, že v prípade menovej únie (z pohľadu viacerých členských štátov, ktoré stále nepatria do eurozóny, ako aj pokiaľ ide o pokrok z hľadiska vonkajšieho zastupovania eurozóny a z hľadiska jej správy) ani v prípade finančnej únie sa v uplynulých mesiacoch nedosiahol žiaden hmatateľný pokrok. EHSV oceňuje, že sa zvýšila odolnosť a robustnosť finančného sektora eurozóny, a podporuje opatrenia na zmiernenie zostávajúcich nedostatkov. EHSV žiada, aby sa rýchlo zaviedol európsky systém ochrany vkladov (EDIS), a víta oznámenie Európskej komisie zamerané na posilnenie európskeho rámca v oblasti dohľadu a regulácie, ako aj opatrení proti praniu špinavých peňazí.

3.18. V snahe posilniť aj politický pilier HMÚ víta EHSV názor Európskej komisie, pokiaľ ide o zapojenie sociálnych partnerov do reforiem zameraných na zamestnanosť a sociálne a hospodárske záležitosti, čo sa považuje za nevyhnutné pre väčšie stotožnenie sa s reformami a väčšiu podporu ich zavádzania. Zapojenie sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti ako celku je však rozhodujúce najmä pre vyváženosť medzi finančným, hospodárskym, sociálnym a politickým pilierom HMÚ.

4. Konkrétne pripomienky

4.1. EHSV sa domnieva, že ekologický rozmer a jeho sociálne dôsledky sa musia zohľadniť v hospodárskom systéme a v každodennom správaní hospodárskych subjektov, ako aj tvorcov a realizátorov politiky.

4.2. Obsah ekologického dohovoru musí byť spätý so sociálnym rozmerom. Hoci sa musíme vyrovnávať s problémom zmeny klímy, zároveň musíme podporovať inkluzívny rast, zlepšiť adaptačnú schopnosť hospodárstva, obmedziť nerovnosti, zabezpečiť spravodlivé pracovné podmienky pre všetkých pracovníkov, posilniť systémy odbornej prípravy pre pracovníkov a riešiť otázky spojené s chudobou a sociálnym vylúčením. EHSV víta zohľadňovanie Európskeho piliera sociálnych práv a cieľov udržateľného rozvoja v procese európskeho semestra. Túto snahu však treba ešte viac sformalizovať.

4.3. EHSV s veľkým záujmom berie na vedomie návrh na zavedenie investičného plánu pre udržateľnú Európu a Fondu na spravodlivú transformáciu, oceňuje stanovenie ich cieľov a víta navrhované opatrenia, napríklad zvýšenie podielu výdavkov na klimatické a environmentálne činnosti z prostriedkov rozpočtu EÚ. Dodáva však, že investičný plán pre udržateľnú Európu nebude postačujúci. Očakáva sa, že investičný plán umožní investície vo výške približne 100 miliárd EUR ročne, avšak na dosiahnutie klimatických a energetických cieľov EÚ do roku 2030 budú podľa odhadu Európskej komisie potrebné ďalšie investície vo výške približne 260 miliárd EUR ročne. V tejto súvislosti by sa mal posilniť najmä Fond na spravodlivú transformáciu ako ťažisko celého Mechanizmu spravodlivej transformácie. Podrobnejšie hodnotenie prinesú pripravované stanoviská EHSV k týmto iniciatívam.

4.4. EHSV navrhuje, aby bol európsky ekologický dohovor považovaný za platformu na presadenie spoločnej európskej pridanej hodnoty, spoločných potrieb a záujmov a spoločných investícií, ktorých výnos bude prospešný pre celú EÚ aj pre eurozónu, nielen pre jednotlivých aktérov.

4.5. Pre úspešné zavedenie európskeho ekologického dohovoru je veľmi dôležité jeho rovnomerné uplatňovanie na celom území EÚ a eurozóny. EHSV sa domnieva, že tento parameter je nevyhnutný na zabezpečenie priaznivých podmienok pre ďalšiu konvergenciu a makroekonomickú stabilitu.

4.6. EHSV si uvedomuje, že z hľadiska fiškálnej udržateľnosti je veľmi dôležité obozretné a procedurálne čisté fungovanie vnútroštátnych fiškálnych mechanizmov. Na strane príjmov to zahŕňa napríklad spravodlivosť a transparentnosť daňových systémov, ako aj dodržiavanie daňových pravidiel, a na strane výdavkov nastavenie spravodlivých pravidiel verejného obstarávania alebo uplatňovanie kritérií, ktorými sa stanovuje a meria účinnosť a kvalita verejných výdavkov.

4.7. EHSV odporúča, aby sa v rámci zlepšovania fungovania jednotného trhu a jeho prepojenosti s európskym semestrom prostredníctvom cieľného zamerania v odporúčaníach pre jednotlivé krajiny, prepojenia s rozpočtom EÚ a dôsledného dodržiavania záväzkov, ktoré z týchto odporúčaní vyplývajú, systematicky posudzoval prínos týchto postupov s cieľom dosiahnuť naplnenie fiškálnej kapacity, zvýšiť konkurencieschopnosť Európy ako celku a zlepšiť environmentálnu a sociálnu udržateľnosť.

4.8. Predmetom nášho záujmu by nemal byť len verejný dlh, ale aj ochrana verejných statkov. Značné zdroje nie sú potrebné len na riešenie klimatických zmien. Po predchádzajúcej stagnácii objemu verejných investícií je nevyhnutné zvýšiť investície do verejnej infraštruktúry (napríklad v oblasti digitalizácie), čo nielenže v krátkodobom horizonte podporí hospodársky rast, ale zabezpečí aj dlhodobjšie výrobné kapacity pre budúcu prosperitu a konkurencieschopnosť. V súlade s argumentmi Európskej komisie si fiškálna politika vyžaduje komplementárnosť s menovou pozíciou ECB. Rozpočtové pravidlo pre verejné investície, tzv. zlaté pravidlo, by mohlo, ak sa udrží fiškálna disciplína, umožniť a podnietiť výraznejší nárast verejných investícií na tento účel.

4.9. V snahe posilniť pružnosť a odolnosť eurozóny voči hospodárskym otrasom je vhodné zaviesť nástroj, ktorý pomôže členským štátom vyrovnáť sa s následkami týchto otrasov a ešte lepšie ich preventívne pripraví na to, aby im dokázali odolávať. EHSV preto víta navrhovaný rozpočtový nástroj pre konvergenciu a konkurencieschopnosť⁽⁴⁾, ako aj dohodu o posilnenej úlohe Európskeho mechanizmu pre stabilitu (EMS). EHSV zároveň varuje pred rizikom narušenia rovnováhy medzi hlavnými piliermi (pozri vyššie), na ktorých spočíva HMÚ. Pokiaľ ide o riadenie stabilizačných nástrojov, EHSV podporuje demokratizáciu prostredníctvom väčšieho zapojenia Európskeho parlamentu a sociálnych partnerov v rámci politického piliera HMÚ, pričom by sa malo prihliadať na zásady Európskeho piliera sociálnych práv a ciele udržateľného rozvoja.

V Bruseli 19. februára 2020

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER

⁽⁴⁾ Pozri stanovisko EHSV Ú. v. EÚ C 47, 11.2.2020, s. 106.

PRÍLOHA

Nasledujúci bod stanoviska sekcie bol zmenený podľa pozmeňovacieho návrhu prijatého zhromaždením, avšak získal minimálne štvrtinu odovzdaných hlasov (článok 59 ods. 4 rokovacieho poriadku):

3.13. EHSV je presvedčený o tom, že by sa malo podrobnejšie pouvažovať o relevantnosti a udržateľnosti existujúcich parametrov daňového systému. Eurozóna sa vyznačuje relatívne vysokým daňovým zaťažením, ktoré je navyše väčšmi orientované na zdanenie práce, pričom ekologicky zamerané dane a dane z majetku majú len veľmi malý podiel na celkových daňových príjmoch. EHSV preto konštatuje, že je potrebné zaviesť také formy zdaňovania, ktoré zmiernujú daňové zaťaženie práce a zvyšujú ho napríklad v prípade finančných špekulácií. Odporúča sa zaviesť spravodlivé daňové podmienky najmä vzhľadom na nové formy digitálneho hospodárstva, pri ktorých sa kapitál sústreďuje skôr na získavanie hodnoty než na výrobu tovaru a poskytovanie služieb. V budúcnosti by ekologicky zamerané dane mohli byť dôležitým nástrojom na podnecovanie ekologickejšieho správania spotrebiteľov a výrobcov bez toho, aby to výrazne ovplyvnilo podmienky hospodárskeho rastu. EHSV zároveň upozorňuje, že v dôsledku akýchkoľvek zmien v daňových systémoch sa nesmie zhoršiť už aj tak veľmi nerovnomerné rozdelenie príjmov a bohatstva. EHSV žiada, aby sa ďalej vyvíjalo a zintenzívnilo úsilie na boj proti daňovým podvodom, únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam (agresívne daňové plánovanie), čím sa zefektívni daňový systém. EHSV súhlasí s Európskou komisiou, že je potrebná užšia koordinácia a spolupráca medzi členskými štátmi pri určovaní parametrov daňovej politiky v záujme vytvorenia spravodlivých podmienok na jednotnom trhu. EHSV takisto podporuje Európsku komisiu v úsilí a úvahách zameraných na dosiahnutie dohody o spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb (CCCTB) a o prehľade rozdelenia ziskov medzi členskými štátmi. EHSV podporuje iniciatívu Komisie, pokiaľ ide o hlasovanie kvalifikovanou väčšinou, a považuje za dôležité, aby sa takéto hlasovanie zavádzalo postupne a aby sa v súvislosti s podmienkami jeho uplatňovania dosiahol široký konsenzus.

Výsledok hlasovania o pozmeňovacom návrhu:

Za: 80

Proti: 48

Zdržalo sa: 21
